

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

P8_TA(2019)0318

Laikotarpis po Arabų pavasario: tolesni veiksmai Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regione

2019 m. kovo 27 d. Europos Parlamento rezoliucija „Laikotarpis po Arabų pavasario: tolesni veiksmai Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regione“ (2018/2160(INI))

(2021/C 108/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pristatytą dokumentą „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa. Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija“⁽¹⁾, taip pat į 2017 m. ir 2018 m. įgyvendinimo ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 232/2014⁽²⁾, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė (EKP),
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 235/2014⁽³⁾, kuriuo sukuriama demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (COM(2018)0460),
- atsižvelgdamas į 2015 m. lapkričio 18 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Europos kaimynystės politikos peržiūra“ (JOIN(2015)0050) ir 2017 m. gegužės 18 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą ataskaitą dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros (JOIN(2017)0018),
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 8 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystė siekiant demokratijos ir bendros gerovės“ (COM(2011)0200) ir 2011 m. gegužės 25 d. bendrą komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ (COM(2011)0303),
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 14 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES strategijos dėl Sirijos elementai“ (JOIN(2017)0011) ir 2017 m. balandžio 3 d. Tarybos išvadas dėl Sirijos – jie kartu sudaro naują ES strategiją dėl Sirijos,
- atsižvelgdamas į partnerystės prioritetus, nustatytus Europos Sąjungos susitarimuose su įvairiomis Artimųjų Rytų šalimis, įskaitant Egiptą, Libaną ir Jordaniją,
- atsižvelgdamas į 2018 m. NATO aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į NATO Viduržemio jūros regiono šalių dialogą ir šiame regione įgyvendinamus krizės valdymo ir suderintus saugumo veiksmus,
- atsižvelgdamas į ES visuotinį požiūrį į migraciją ir judumą (VPMJ),

⁽¹⁾ https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁽²⁾ OL L 77, 2014 3 15, p. 27.

⁽³⁾ OL L 77, 2014 3 15, p. 85.

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į ES žmogaus teisių teminių gairių rinkinius, įskaitant dėl dialogo su trečiosiomis šalimis žmogaus teisių klausimais ir dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Tarybos priimtas Lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių (LGBTI) asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires,
- atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Migracija centrinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutu. Srautų valdymas ir gyvybių gelbėjimas“ (JOIN(2017)0004),
- atsižvelgdamas į Pasaulinį susitarimą dėl migracijos,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į 2015 m. liepos 20 d. Tarybos patvirtintą Veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje (2015–2019 m.) ir į 2017 m. birželio mėn. atliktą jo laikotarpio vidurio peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 21 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai darbinį dokumentą „Lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas: keisti mergaičių ir moterų gyvenimą plėtojant ES išorės santykius (2016–2020 m.)“ (SWD(2015)0182),
- atsižvelgdamas į Viduržemio jūros sąjungos parlamentinės asamblėjos Moterų teisių komiteto rekomendaciją „Moterų dalyvavimas užimant vadovaujamas pareigas ir priimant sprendimus. Uždaviniai ir perspektyvos“, priimtą 2017 m. gegužės mėn. Romoje vykusiame XIII plenarinės asamblėjos posėdyje,
- atsižvelgdamas į Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDEF/CEDAW),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo mėn. Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, 1994 m. rugsėjo mėn. Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais (Kairo konferencijos) veiksmų programą, taip pat į jų peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl saugumo iššūkių Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikos regione ir politinio stabilumo perspektyvų ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl ES santykių su Tunesu esamomis regioninėmis aplinkybėmis ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 18 d. rezoliuciją „ES išorės finansavimo priemonių įgyvendinimas: 2017 m. laikotarpio vidurio peržiūra ir būsima struktūra po 2020 m.“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 30 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Libijos ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 14 d. rezoliuciją dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OL C 265, 2017 8 11, p. 110.

⁽²⁾ OL C 265, 2017 8 11, p. 98.

⁽³⁾ OL C 204, 2018 6 13, p. 100.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0119.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0227.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0449.

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 11 d. ir 2018 m. gegužės 15 d. ES ir Tuniso asociacijos susitarimo tarybas, 2018 m. gegužės 14 d. ES ir Alžyro asociacijos tarybą, 2017 m. liepos 25 d. ES ir Egipto asociacijos tarybą,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 6 d. ir 2018 m. spalio 15 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Libijos ir 2017 m. balandžio 3 d. ir 2018 m. balandžio 16 d. išvadas dėl Sirijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A8-0077/2019),
- A. kadangi arabų šalių gyventojų maištai, 2011 m. pratrūkę Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione, virto masiniais sukilimais prieš autoritarinius režimus ir blogėjančias socialines bei ekonomines sąlygas; kadangi didelę dalį protestuotojų sudarė jaunos moterys ir vyrai, siekiantys demokratijos, laisvės ir teisinės valstybės bei geresnės ir įtraukesnės ateities, jų orumo pripažinimo ir didesnės socialinės įtraukties bei geresnių ekonominių perspektyvų; kadangi kai kurių režimų nuvertimas ir tam tikrais atvejais demokratinių reformų įvedimas suteikė daug vilčių ir lūkesčių;
- B. kadangi Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione dauguma gyventojų yra jaunesni nei 35 metų amžiaus; kadangi jaunimo nedarbas šiame regione vis dar yra vienas aukščiausių pasaulyje; kadangi tai didina socialinę atskirtį, politinį pasyvumą, taip pat „protų nutekėjimą“ į kitas šalis; kadangi visi šie veiksniai buvo 2011 m. protestų priežastis, ir kai kuriose šalyse dėl to vėl kyla protestai; kadangi pažeidžiamoje padėtyje atsідūręs jaunimas, negaunantis paramos ir neturintis perspektyvų, gali tapti radikaliųjų judėjimų tikslinėmis grupėmis;
- C. kadangi naftą importuojančiose šalyse po 2011 m. įvykių dar labiau pablogėjo padėtis, visų pirma dėl pasaulinės finansų krizės, naftos kainų kritimo, demografinių tendencijų, konfliktų ir terorizmo; kadangi šioms šalims būdingas ekonominis modelis nebėra perspektyvus, todėl prasidėjo pasitikėjimo krizė, kurią atitinkamos vyriausybės turi kuo skubiau pašalinti, kad su atitinkamais piliečiais pasiektų naują socialinį susitarimą; kadangi dėl mažesnių valstybės subsidijų, sumažėjusio darbo vietų skaičiaus valstybiniame sektoriuje ir viešųjų paslaugų, dėl skurdo ir aplinkosaugos problemų augimo, visų pirma atokiose teritorijose ir apleistose bendruomenėse, išaugęs socialinis poveikis tapo besitęsiančių neramumų ir spontaniškų protestų priežastimi regione, kurie artimiausiais metais greičiausiai stiprės;
- D. kadangi praėjus aštuoneriems metams po Arabų pavasario ir politinių įvykių, privertusių Magribo ir Mašreko regionų šalis pasukti įvairiais pokyčių, susijusių su politika ir stabilumu, keliais, vis dar būtina įvertinti, kaip reaguoti į teisėtus demokratinius siekius ir tvaraus stabilumo troškimą šiame regione, taip pat neatidėliotiną saugumo, darbo vietų, teisinės valstybės ir gyvenimo sąlygų gerinimo bei tvaraus saugumo poreikį; kadangi svarbu apžvelgti pastangas ir politikos kryptį, kurios laikosi ES, reaguodama į Arabų pavasarį, ir įvertinti jos pajėgumą įgyvendinti šią politiką; kadangi būtina iš naujo įvertinti ir priimti ES politikos strategiją pietinių kaimyninių šalių atžvilgiu, jos būsimus tikslus ir priemones jiems pasiekti atsižvelgiant į skirtingą padėtį regiono šalyse;
- E. kadangi nepakankamas valstybių narių ir Europos Sąjungos koordinavimas kenkia valstybių narių pajėgumui daryti teigiamą įtaką Magribo ir Mašreko regionuose; kadangi individualūs valstybių narių veiksmai regione turi būti koordinuoti ir atitikti ES tikslus; kadangi ES turi siekti Europos Sąjungos sutarties 8 ir 21 straipsniuose nustatytų tikslų; kadangi ES turi padidinti savo politinę ir diplomatinę įtaką; kadangi ilgalaikis politinis ir ekonominis stabilumas bei atsparumas Magribo ir Mašreko regionuose yra fundamentaliai svarbus ES ir dėl to reikalingas ilgalaikis ir į ateitį nukreiptas požiūris į politikos struktūrą ir jos tikslus, atsižvelgiant į piliečių poreikius šalyse partnerėse ir į ES strateginius interesus;
- F. kadangi ES politika Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų šalių atžvilgiu turi du pagrindinius tikslus: skatinti politines ir ekonomines reformas, atsižvelgiant į kiekvienos atskiros šalies ypatumus, ir skatinti regiono šalių bendradarbiavimą, tiek tarpusavyje, tiek su ES;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

- G. kadangi ES turėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį skatinant konfliktų prevenciją, tarpininkavimą juos sprendžiant ir jų sprendimą, žmogaus teisių, teisinės valstybės ir pilietinės visuomenės erdvės apsaugą ir skatinimą ir demokratinę, socialinę bei teisingą ekonominę valdymą Magribo ir Mašreko regionuose; kadangi atvira pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjų kaip socialinių pokyčių dalyvių darbas yra labai svarbūs siekiant ilgalaikio- regiono gyvybingumo ir klestėjimo;
- H. kadangi sulaikymas dėl naudojimosi tarptautinėje teisėje garantuotomis teisėmis ir laisvėmis, pvz., saviraiškos laisve ar susirinkimų laisve, yra savavališkas sulaikymas, draudžiamas pagal tarptautinę teisę; kadangi didžiojoje Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono dalyje žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai, teisininkai, politinės opozicijos veikėjai ir apskritai pilietinė visuomenė susiduria su dažnesniu sisteminiu persekiojimu, grasinimais, užpuolimais, sankcijomis, teisiniu persekiojimu, savavališku įkalinimu, kankinimu ir netinkamu elgesiu; kadangi ES ir valstybės narės turi gerokai padidinti savo pastangas, kad tinkamai spręstų šią problemą;
- I. kadangi regione vyksta daug ginkluotų konfliktų, tūkstančiai žmonių buvo nužudyti ir dingo be žinios, o milijonai buvo perkelti kitur; kadangi grupuotė ISIS / „Da'esh“ ir kitos džihadistų grupuotės vykdė žiaurumus, įskaitant brutalias egzekucijas ir neapsakomą seksualinį smurtą, grobimus, kankinimus, priverstinį atvertimą į islamą ir moterų bei mergaičių vergovę; kadangi vaikai verbuojami ir naudojami teroristiniams išpuoliams vykdyti; kadangi kyla didelis susirūpinimas dėl ISIS / „Da'esh“ kontroliuojamų teritorijų gyventojų gerovės ir dėl to, kad per išlaisvinimo kampaniją jie gali būti naudojami kaip gyvieji skydai; kadangi tokie nusikaltimai gali būti prilyginami karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui;
- J. kadangi, reaguodama į pokyčius regione, 2015 m. ES persvarstė savo kaimynystės politiką; kadangi peržiūroje numatomas didesnis valstybių narių vaidmuo Europos kaimynystės politikoje (EKP);
- K. kadangi valstybės ir visuomenės atsparumas yra vienas iš pagrindinių Visuotinės ES strategijos prioritetų; kadangi Visuotinėje ES strategijoje pripažįsta, kad atspari visuomenė, kurioje vyrauja demokratija, pasitikėjimas institucijomis ir darnus vystymasis, yra atsparios valstybės pagrindas, o represinės valstybės pačios savaime yra pažeidžiamos ilguoju laikotarpiu;
- L. kadangi šalims, su kuriomis ES yra pasirašiusi asociacijos susitarimus, teisiškai privalomi šių susitarimų įsipareigojimai, taip pat žmogaus teisių srityje, turėtų tapti santykių ir ypač partnerystės, dėl kurios buvo susitarta tarp ES ir tam tikrų kaimyninių šalių, prioritetų pagrindu;
- M. kadangi, UNICEF duomenimis, pagrindinė grėsmė, su kuria susiduria Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono konflikto zonose gyvenantys vaikai, yra vaikų darbas; kadangi 2,1 mln. vaikų Sirijoje ir 700 000 Sirijos pabėgėlių vaikų negali gauti išsilavinimo; kadangi nuolatinis smurtas ir perkėlimas į kitą šalį, stichinės nelaimės, didėjanti ekonominė ir lyčių nelygybė ir aukšti jaunimo nedarbo ir skurdo rodikliai kai kuriose Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalyse lėmė tai, kad 28 mln. vaikų reikalinga humanitarinė pagalba;
1. su nerimu atkreipia dėmesį į tai, kad, praėjus aštuoneriems metams nuo pirmųjų neramumų, daugelis taikių protestuotojų teisėtų lūkesčių dėl demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės daugelyje šalių dar nėra patenkinti; pripažįsta, kad kai kuriais atvejais įvyko teigiamų pokyčių ir buvo sustiprinta tam tikra demokratinė pažanga, tačiau pažymi, kad to dar nepakanka; smerkia nuolatinius ir besitęsiančius žmogaus teisių, teisinės valstybės principo ir pagrindinių laisvių pažeidimus ir plačiai paplitusią mažumų diskriminaciją; labai nerimauja dėl užsitęsios katastrofiškos socialinės ir ekonominės padėties regione ir ypač dėl aukšto nedarbo (kuris ypač neigiamai veikia moteris ir jaunimą) ir socialinės atskirties lygio, dėl kurio kyla didelio masto nusivylimas ir socialinis pasyvumas, visų pirma tarp jaunuolių, taip stumiant juos į nevilgtį, neteisėtą migraciją ieškant išeities ar darant juos labiau pažeidžiamus radikalėjimo atžvilgiu; pabrėžia, kad šių šalių saugumui didelį poveikį taip pat daro jų ekonominė padėtis; apgailestauja dėl nekintančio korupcijos, nepotizmo ir neatskaitingumo lygio šalyje;
 2. pabrėžia, kad ilgalaikė Arabų pavasarį išgyvenusių šalių gerovė priklauso nuo jų gebėjimo aktyviai užtikrinti visuotinių žmogaus teisių apsaugą ir demokratinę ir skaidrią institucijų, kurios dalyvautų saugant pagrindines piliečių teises, sukūrimo ir įtvirtinimo; taigi yra labai susirūpinęs dėl žmogaus teisių pažeidimų, mažėjančios erdvės demokratijai ir pilietinės visuomenės organizacijoms, saviraiškos – tiek internete, tiek ne internete – ir susirinkimų ir asociacijų laisvės

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

sumažėjimo iki ankstesnio lygio, represijų prieš žmogaus teisių gynėjus, žiniasklaidos vaidmens slopinimo – be kita ko, piktnaudžiaujant kovos su terorizmu teisės aktais ir sekimo technologijomis – ir dėl teisinės valstybės principo apribojimo daugelyje Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių; susirūpinęs atkreipia dėmesį į ypatingą karinių ir saugumo tarnybų vaidmenį ir atsakomybę, dėl kurių pablogėjo politinės tendencijos keliose šalyse po Arabų pavasario, ir į jų nuolatinę ir dominuojančią valstybės ir ekonominių išteklių kontrolę; taigi ragina ES ir valstybes nares tinkamai įtraukti šį pagrindinį aspektą į bendradarbiavimo su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalimis programą; ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti su -trečiųjų šalių vyriausybėmis siekiant sustabdyti tokią praktiką ir panaikinti represinius teisės aktus, taip pat užtikrinti tinkamą Europos sekimo technologijų eksporto ir techninės pagalbos patikimumo tikrinimą; ragina ES teikti prioritetą parlamentų ir pilietinės visuomenės pastangų paramai, siekiant didesnės saugumo ir karinių pajėgų atsakomybės ir skaidrumo;

3. palankiai vertina ES ir valstybių narių tęsiamas pastangas skatinti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises, pagrindines laisves ir ekonominių vystymąsi bei svarbų demokratijos ir tvaraus saugumo ryšį tose šalyse, kuriose vyko Arabų pavasaris, ir pripažįsta šios užduoties sudėtingumą; tačiau mano, kad, nežiūrint į penkiolikos -metų politikos dėmesį pietinėms ir rytinėms Viduržemio jūros regiono šalims, atnaujintas politikos pastangas ir padidintus biudžeto išteklius, pasibaigus Arabų pavasariui (ar Arabų pavasariams), ES tikslų ir politikos dar nepavyko įgyvendinti iki reikiamo masto (o kai kuriais atvejais padėtis netgi pablogėjo) ir kad tikrasis socialinės ir ekonominės įtraukties procesas dar neprasidėjo; pabrėžia, kad tikrieji ES išorės veiksmai šalių, kuriose vyko Arabų pavasaris, atžvilgiu turėtų apimti vietos realijas ir politikos strategijas bei jų atitinkamą įgyvendinimą; mano, kad ES lyderystės ir iniciatyvos stoka sprendžiant užsitęsusių konfliktus susilpnino ES pajėgumus regione daryti diplomatinę įtaką; ragina ES tvirtai remti JT taikos procesus, padedančius spręsti konfliktus Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione;

4. primena apie ekstremistų ir teroristų regionui padarytą žalą ir sukeltas kančias ir pabrėžia, kad smurtas yra didelė grėsmė regiono stabilumui ir kad bendradarbiavimas stiprinant saugumą regione, taip pat bendradarbiavimas su ES ir jos valstybėmis narėmis visapusiškai laikantis tarptautinės žmogaus teisių teisės išlieka labai svarbus siekiant sėkmingai įveikti tokias teroristines organizacijas kaip „Da'esh“ ir taip padėti regiono žmonėms pagaliau gyventi taikiai, stabiliai ir siekti pažangos; taigi pritaria ES iniciatyvoms, skirtoms spręsti terorizmo grėsmės problemą Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione; pabrėžia, kad svarbu sustiprinti valstybinių subjektų, kurie atlieka pagrindinį vaidmenį kovojant su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu, gebėjimus, taip pat būtina sutelkti dėmesį į valdžios institucijų, jaunimo ir bendruomenių partnerystės kūrimą, kad būtų pašalinti esminiai veiksniai, kurie gali padidinti bendruomenių pažeidžiamumą smurtinio ekstremizmo atžvilgiu, ir pašalinti pagrindines konflikto priežastis;

5. išreiškia susirūpinimą dėl to, kad, nežiūrint jos didelių politinių ir biudžeto investicijų ir nuolatinio politinio ir ekonominio informavimo, ES negali daryti realios, esminės politinės ir ekonominės įtakos, kad ES politikos poveikis išlieka nedidelis ir regiono šalys nemano, kad ES gali iš esmės pakeisti situaciją; atkreipia dėmesį į pilietinės visuomenės, vietos nevyriausybinių organizacijų ir apskritai jaunimo jaučiamą nepasitenkinimą dėl to, kaip ES vietoje nepavyksta visapusiškai transformuoti savo vizijos į veiklą; reiškia susirūpinimą dėl vis sudėtingesnės politinės situacijos Magribo ir Mašreko regionuose ir atkreipia dėmesį į naujų bei atgyjančių politinių ir ekonominių veikėjų, pavyzdžiui, Rusijos ir Kinijos, atsiradimą regione kartu su konkuruojančia propaganda ir finansavimu iš Persijos įlankos valstybių ir Irano, kurie siekia ES tikslams prieštaraujančių tikslų; ragina ES labiau išsipareigoti ir laikytis tvirtesnės vizijos, kad galėtų tapti pagrindine veikėja; ragina ES labiau plėtoti dialogą su pilietinės visuomenės organizacijomis (PVO), siekiant įgyvendinti tokią politiką, kuri labiau atitiktų visų demokratinių suinteresuotųjų subjektų lūkesčius; pabrėžia, kad ES turi įsitraukti į dialogą su visais Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių politiniais dalyviais;

6. pabrėžia Viduržemio jūros sąjungos, kuri yra vienintelis politinis forumas, apjungiantis ES valstybes nares ir visas Viduržemio jūros šalis, svarbą; pabrėžia, kad neseniai dešimtmetį atšventusi Viduržemio jūros sąjunga turi atlikti didesnę vaidmenį, kartu sprendžiant mūsų bendras problemas; teigiamai vertina tai, kad 2018 m. spalio 8 d. vykusiam 3-iajame regioniniame Viduržemio jūros sąjungos forume, kuriame buvo paminėtos dešimtosios Viduržemio jūros regionui skirtos Paryžiaus aukščiausiojo lygio susitikimo metinės, buvo pripažinta tolesnio santykių tarp Viduržemio jūros sąjungos ir kitų Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių plėtojimo nauda; ragina Komisiją, Europos išorės veiksnių tarnybą (EIVT) ir vyriausiąją įgaliotinę iš esmės permąstyti ir atgaivinti Viduržemio jūros sąjungos projektą; ragina panaudoti šį projektą kaip priemonę paskatinti glaudesnę ES ir Viduržemio jūros šalių bendradarbiavimą;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

7. apgailestauja dėl to, kad partnerystės prioritetai su šalimis aptariami nenumatant jokių sąlygų ir nepaisant didelio ir nuolatinio regreso demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės srityse;

8. mano, kad politikos krypties Magrifo ir Mašreko šalių atžvilgiu įgyvendinimui per ilgai trukdė požiūris, pernelyg pagrįstas ES lūkesčiais ir tikslais, ir nebuvo visapusiškai atsižvelgta į ES šalių partnerių interesus ir realijas teikiant nepakankamai paskatų paramą ES šalims partnerėms ir joms prisiimant nepakankamai atsakomybės, taip pat per mažai atsižvelgiant į gyventojų, kurie turėtų naudotis ES politika, siekius ir į konkrečią politinę padėtį skirtingose šalyse; apgailestauja, kad pirminės pastangos po Arabų pavasario (ar Arabų pavasarių) nustatyti griežtesnes sąlygas ir paramos teikimo paskatas paramą gaunančioms šalims, taikant principą „parama pagal pažangą“, nesuteikė ES didesnių galimybių skatinti tikrus pokyčius demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, ekonominio ir socialinio vystymosi bei tvaraus saugumo srityje daugelyje šalių; pabrėžia, kad EKP skiriamasis požymis – diferenciacija ir didesnė abipusė atsakomybė, pripažįstant skirtingą dalyvavimo lygį ir atsižvelgiant į kiekvienos šalies interesus, susijusius su jos partnerystės su Sąjunga pobūdžiu ir prioritetais; ragina dvišaliuose santykiuose nuosekliau taikyti principą „parama pagal pažangą“ ir apibrėžti konkrečius didesnės paramos tikslus ir gaires politikos, programų ir projektų lygmenimis; primena, kad demokratizacijos tikslą galima pasiekti tik veikiant tvariai, jeigu jo bus visapusiškai siekiama atitinkamose šalyse miesto ir ypač kaimo teritorijose, ir pabrėžia, kad stabilumas padeda vystyti demokratijai ir kad siekiant šio tikslo naudingas savalaikis pasirengimo procesas, kuris turėtų apimti išsamias konsultacijas ir atitinkamų visuomenės grupių ir lyderių įtraukimą; toliau pabrėžia, kad kartu demokratija yra naudinga ekonominei plėtrai ir padeda stiprinti teisinę valstybę;

9. pripažįsta pirmines EIVT ir Komisijos pastangas, bendradarbiaujant ir vykdant dialogą su Europos Parlamentu, iš esmės reformuoti ES politikos sistemą šalių, kuriose vyko Arabų pavasaris, atžvilgiu, siekiant didinti savo demokratinę ir politinę įtaką Magrifo ir Mašreko regionuose; atkreipia dėmesį į Visuotinės Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją ir jos pridėjamąją vertę, nes dėl jos atsiranda galimybė pasiekti sąveiką ES lygmens veiklose, kurti politinį, ekonominį ir socialinį dialogą, labiau pabrėžiant socialinio ir ekonominio vystymosi ir tvaraus saugumo ryšį, ir užtikrinti atitinkamą paramą bei įgyvendinimą taikant ES išorės veiksmų finansines priemones; atkreipia dėmesį į 2015 m. EKP peržiūrą, kuria siekiama atsižvelgti į besikeičiančią padėtį regione; primygtinai reikalauja teikti išsamias metines ataskaitas pagal šalis dėl Europos kaimynystės politikos įgyvendinimo; šiuo požiūriu taip pat primena labai svarbią paramą, teikiamą pagal Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EDŽTRP), suteiktą įgyvendinant ES strateginę programą ir veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, taip pat ES žmogaus teisių gaires ir konkrečioms šalims skirtas žmogaus teisių sritys strategijas, nes ji padėjo sudaryti sąlygas ES šioje srityje, įskaitant pietines kaimynines šalis, imtis strategiškėsių veiksmų ir užtikrinti didesnę atsakomybę, matomumą ir veiksmingumą;

10. pabrėžia, kad būtina ieškoti būdų, kaip veiksmingiausiai panaudoti turimus išteklius, kad būtų tinkamai pasinaudota ES išorės veiksmų poveikiu, kurio turėtų būti siekiama nuosekliai ir papildomai pasinaudojant Sąjungos išorės finansavimo priemonėmis;

11. atkreipia dėmesį į tinkamo atsako į migracijos ir pabėgėlių srautus iš Magrifo ir Mašreko regionų ir per juos sudėtingumą, į pernelyg į saugumą sutelktą migracijos perspektyvą, terorizmo keliamą iššūkį ir pagrįstą susirūpinimą dėl tam tikrų regiono šalių pažeidžiamumo, taip pat į poreikį daugiau dėmesio skirti su klimato kaita susijusiems uždaviniams bei į sunkumus, kylančius dėl valstybių narių nepakankamai nuoseklaus požiūrio; nerimauja, kad dėl šių veiksmų ES veiklą regione linkstama pernelyg grįsti stabilumo ideologija ir nepaisyti kitų svarbių aspektų; mano, kad kai stabilumas ir saugumas tampa pačiais svarbiausiais tikslais, apsiribojama trumpalaikės ir trumparegės politikos vizija ir tai neleidžia ES reikiamu intensyvumu vykdyti veiksmų, kuriais siekiama iš naujo įtvirtinti žmogaus teises ir pagrindines laisves; primena, kad valstybės ir visuomenės atsparumo skatinimas neturėtų skatinti autoritarinių režimų įtvirtinimo; pakartoja, kad žmogaus teisės negali būti laikomos mažiau svarbiomis už migracijos valdymo ar kovos su terorizmu veiksmus, ir yra įsitikinęs, kad patikimą ir nuoseklų stabilumą ir tvarią saugumo politiką galima pasiekti tik vadovaujantis ilgalaikiais interesais ir principais, kaip antai naudingas įtraukus ekonominius ir socialinius vystymasis, taip pat žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių stiprinimas laikantis į žmogų orientuoto požiūrio, kuriuo vadovaujantis būtų atsižvelgiama į -konflikto ypatybes; vis dėlto primena, kad ilgalaikį stabilumą šios šalys gali pasiekti tik suderindamos saugumo reikalavimų ir teisinės valstybės principu ir žmogaus teisėmis grindžiamo vystymosi pusiausvyrą;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

12. ragina ES spręsti pagrindines migracijos priežastis, tokias kaip konfliktai, aplinkos veiksniai, ypač didelis skurdas ir socialinė atskirtis, ir perorientuoti politinį bendradarbiavimą siekiant geriau subalansuotos ir lygiavertės partnerystės su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regionu, didžiausią dėmesį skiriant jaunimo politikos sritims ir investicijoms – į vietines mažąsias ir vidutines įmones;

13. pažymi, kad tam tikros šalys priima milijonus pabėgėlių, kurių dauguma yra moterys ir vaikai, gyvenantys skurde, dėl kurio bendruomenėje daugėja smurto šeimoje, moterų ir mergaičių išnaudojimo prostitucijos tikslais, priverstinės vaikų santuokos ir vaikų darbo atvejų;

14. ragina Europos institucijas, valstybes nares, taip pat nacionalines plėtros agentūras stengtis laikytis vieningos Europos pozicijos regiono atžvilgiu, sutelkiant dėmesį į mūsų bendrus interesus, ir sukurti bendrą ir nuoseklią Europos strategiją, siekiant panaudoti visą ES, kaip reikšmingų demokratinį, ekonominių ir socialinių reformų rėmėjos, potencialą;

15. ypač susirūpinęs pažymi, kad pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjai Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione vis dažniau patiria grasinimus, represalijas, teisminį priekabiavimą, savavališką įkalinimą, kankinimus, netinkamą elgesį ir kitų formų persekiojimą; pabrėžia, kad žmogaus teisių gynėjų darbas yra būtinas siekiant užtikrinti ilgalaikį vystymąsi ir stabilumą regione; atsižvelgdamas į tai pakartoja savo raginimą visapusiškai įgyvendinti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų; pabrėžia, jog būtina, kad ES ir valstybių narių vadovai ir diplomatai visais lygmenimis keltų klausimus dėl atskirų žmogaus teisių gynėjų, kuriems kyla pavojus dėl trečiųjų šalių vyriausybės veiksmų, be kita ko, prirėikus, pasitelkiant viešus pareiškimus, demaršus ir nuolatinį dialogą, susitikimus su gynėjais, sulaikytų gynėjų lankymą ir gynėjų bylų nagrinėjimo stebėjimą; pabrėžia, jog būtina, kad ES ir valstybės narės didintų žmogaus teisių gynėjams, kuriems gresia pavojus, skiriamą finansavimą ir jų paramos pajėgumus, teikdamos skubias dotacijas, taip pat remdamos tokius pilietinės visuomenės apsaugos mechanizmus, kaip „ProtectDefenders.eu“; palankiai vertina nuoseklias pastangas naudojant Europos demokratijos fondą ir taikant EDŽTRP siekiant skatinti demokratiją ir pagarbą pagrindinėms teisėms ir laisvėms pietinėse ES kaimyninėse šalyse; tvirtina, kad ES ir valstybės narės turi aktyviai siekti bendradarbiauti su pažeidžiamiausiais žmogaus teisių gynėjais ir pilietinės visuomenės veikėjais visame regione, be kita ko, atokiose ir kaimo vietovėse, už LGBTI, čabuviių, aplinkos apsaugos ir žemės naudojimo teises kovojančiais aktyvistais, pabėgėlių ir darbo teisių gynėjais, taip pat moterimis, kurioms kyla konkreti rizika ir pavojai dėl jų lyties, ir juos remti;

16. palankiai vertina persvarstytoje EKP pateiktą bendros atsakomybės sąvoką; tačiau reiškia susirūpinimą, kad dėl jos kyla pavojus, kad autoritariniai tam tikrų šalių partnerių režimai gali pasirinkti prioritetus pagal savo nacionalinę darbotvarkę vietoj to, kad darytų pažangą demokratizacijos procese; todėl pabrėžia, kad svarbu programavime, skirtime šalims, kuriose vyko Arabų pavasaris, numatyti ilgalaikę politikos programą ir sąveiką, remiantis demokratijos viršenybe, visų demokratinų politinių jėgų įtraukimu ir teisinės valstybės, žmogaus teisių bei pagrindinių vertybių viršenybe; pakartoja, kad šių aspektų stiprinimas, taip pat patrauklios ekonominės aplinkos sukūrimas ir parama teigiamoms reformoms atitinka šalių partnerių bei jų gyventojų ir ES interesus, ir ragina numatyti griežtesnes sąlygas sistemingų valdžios institucijų vykdomų žmogaus teisių pažeidimų atvejais; primena, kad šalys partnerės, kurios pageidauja vykdyti reformas, vesti glaudesnę politinį dialogą ir siekti didesnės pažangos, turėtų gauti naujas paskatas ir paramą, atitinkančias jų siekius ir išipareigojimą, ir šiuo atžvilgiu prašo laikytis veiklos rezultatais grindžiamo požiūrio, paremto įtraukiu dialogu, aiškiais prioritetais ir tikslais; primygtinai ragina tais atvejais, kai valdžios institucijos sistemingai pažeidinėja žmogaus teises, ES paramą biudžetui nukreipti pilietinei visuomenei;

17. remia visus tuos Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono gyventojus, įskaitant daugumą jaunimo, kurie siekia sukurti laisvas, stabilias, klestinčias, įtraukias ir demokratines valstybes, paisančias savo nacionalinių ir tarptautinių išipareigojimų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje; palankiai vertina demokratinį procesus regione ir ilgalaikę partnerystę su ES; ragina ES į tai atsižvelgti visose savo politikos srityse, siekiant padidinti jų suderinamumą ir veiksmingiau padėti šalims partnerėms; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti visapusiškai tvarią politinę pertvarką svarbu ir būtina susitaikyti su praeitimi, ir atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį į svarbų Tuniso komisijos „Tiesa ir orumas“ darbą – tai pavyzdys visam regionui;

18. apgailestauja dėl to, kad tam tikrais atvejais dvišalis tiriamasis ir teisminis bendradarbiavimas nagrinėjant ES piliečių sulaikymo, smurto prieš juos ar mirties bylas buvo nepakankamas, kaip nutiko italų tyrėjo Giulio Regeni bylos atveju; mano, kad tolesnį bendradarbiavimą kituose sektoriuose būtina susieti su esmine pažanga šioje srityje;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

19. yra įsitikinęs, kad tais atvejais, kai dar neįvykdytos išankstinės sąlygos deryboms dėl išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių (IVLPE) – tai priklauso nuo demokratinės pažangos, arba jos neatitinka atitinkamų šalių siekių, ES turėtų suteikti geresnę prieigą prie tvarios prekybos ir investicijų, visų pirma pietinių Viduržemio jūros regiono šalių gyventojų ir ekonomikos naudai, remiant gamybos pajėgumus, infrastruktūros atnaujinimą ir patrauklių ekonominių sąlygų sukūrimą, sutelkiant dėmesį į vidaus ir regionines rinkas, skatinant deramą darbą, socialinę apsaugą ir integracinę socialinę bei ekonominę plėtrą;

20. mano, kad, kadangi ES susiduria su sunkumais siekdama suformuoti į ateitį nukreiptą, teisėmis pagrįstą ir į žmones orientuotą migracijos ir prieglobsčio politikos viziją, didėja pavojus, kad kai kurios regiono šalys gali pasinaudoti migracijos sulaikymu ir savo vaidmeniu šiame procese, siekdamos didesnės įtakos savo politiniame ir politikos dialoge su ES; mano, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalims reikėtų teikti daugiau pagalbos sprendžiant imigrantų iš Užsachario Afrikos antplūdžio problemą, ir, atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina ES pastangas šalinti pagrindines migracijos priežastis, bet primena, kad reikės įdėti daugiau pastangų, norint pasiekti gerų rezultatų; mano, kad svarbu įtraukti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono partnerius į bendrų sprendimų, pvz., kovos su prekyba žmonėmis klausimų, įgyvendinimą; tačiau yra susirūpinęs dėl ES užsienio politikos galimo naudojimo kaip priemonės vadinamojo migracijos valdymo reikmėms ir pabrėžia, kad visos pastangos bendradarbiauti su šalimis, kuriose vyko Arabų pavasaris, įskaitant kilmės ir tranzito šalis, migracijos klausimais turi būti neatsiejamos nuo žmogaus teisių padėties gerinimo šiose šalyse ir jų tarptautinės žmogaus teisių ir pabėgėlių teisės paaisymo; pabrėžia, kad migracijos srautų problema yra bendra Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono valstybių (kilmės ir tranzito šalių) ir Sąjungos valstybių (tikslu šalių) problema; be to, pabrėžia politikos sistemos, kuria skatinama demokratinė, politinė ir socialinė ir ekonominė įtrauktis kaip vienas kitą papildantys veiksniai, svarbą, taip pat atsižvelgiant į saugaus, oraus regiono žmonių gyvenimo sąlygų skatinimą ir priverstinio perkėlimo mažinimą;

21. atkreipia dėmesį į pavojų, kad ES veiksams regione ir valstybių narių požiūriui, kurio jos laikosi palaikydamos dvišalius santykius, gali būti pakenkta dėl nekoordinuotų ir vienašalių veiksmų ir kad dėl to ES gali netekti gebėjimo daryti politinę įtaką; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pirmininko pasiūlymą atsisakyti vieningo balsavimo Taryboje priimant su bendros užsienio ir saugumo politikos sritimis susijusius sprendimus, nes tai gali padėti ES reikšti bendrą poziciją, laikytis vienos aiškios strategijos jos užsienio santykių srityje ir daryti didesnę įtaką; mano, kad aktyvesnis valstybių narių dalyvavimas EKP, kaip nurodyta 2015 m. EKP apžvalgoje, nors ir vertinamas teigiamai, turėtų būti stiprinamas; pabrėžia keleto valstybių narių bei jų tautų ir daugelio pietinių Viduržemio jūros regiono šalių ryšių svarbą ir tvirtumą; atsižvelgdamas į tai, ragina ES valstybes nares stiprinti savo veiksmų regione koordinavimą ir išnagrinėti veiksmingesnio veikimo būdus;

22. ragina ES ir valstybes nares, atsižvelgiant į ES kovos su korupcija *acquis*, stiprinti savo teisinio bendradarbiavimo su regiono šalimis partnerėmis programas, siekiant skatinti keistis gerąja praktika ir sukurti veiksmingą teisinių priemonių bazę kovojant su korupcija; mano, kad pietinių kaimyninių šalių viešojo administravimo ir viešojo sektoriaus reformos turėtų būti svarbiausiu uždaviniu, kaip ir kova su korupcija, ir to turėtų būti siekiama skiriant didesnius finansinius išteklius, stiprinant pajėgumus ir glaudžiau bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, taip pat remiant pilietinės visuomenės veikėjus kovos su korupcija, skaidrumo ir atskaitomybės srityse;

23. pakartoja, kad žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės skatinimas ir apsauga – tai vieni iš pagrindinių ES užsienio politikos principų; reiškia susirūpinimą dėl ES valstybių narių vykdomo ginklų ir saugumo įrangos, įskaitant vidaus represijoms naudojamas sekimo technologijas, pardavimo regiono institucijoms, kurios nepaiso žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės; primygtinai ragina valstybes nares griežtai laikytis 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2008/994/BUSP, nustatančios bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę⁽¹⁾, kurioje, be kita ko, teigiama, kad eksporto licencijos turėtų būti nesuteiktos, jei yra aiški grėsmė, kad eksportui ruošiamos karinės technologijos ar įranga galėtų būti naudojamos vidaus represijoms ar rimtai pažeidžiant tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas; pakartoja savo poziciją, kuri yra išdėstyta jo 2018 m. sausio 17 d. priimtuose pakeitimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą⁽²⁾; primygtinai ragina ES valstybes nares teikti ypatingą reikšmę šiam klausimui, kad Taryboje būtų pasiektas susitarimas;

(1) OL L 335, 2008 12 13, p. 99.

(2) OL C 458, 2018 12 19, p. 187.

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

24. mano, kad partnerystės prioritetuose, dėl kurių ES ir šalys partnerės susitarė pagal EKP, turėtų būti pateikta aiški nuoroda į atitinkamą asociacijos susitarimą, ypač jo sąlygą dėl žmogaus teisių, užtikrinant, kad žmogaus teisės sudarytų esminį ir universalų sutartų partnerystės prioritetų aspektą, dėl kurio būtų diskutuojama visais lygmenimis, visų pirma aukščiausiu politiniu lygmeniu, ir nebūtų apsiribojama žemo lygio pakomitečių posėdžiais;

25. ragina užtikrinti didesnę įtraukumą ir vietos pilietinę visuomenę aktyviau dalyvauti nustatant šalių partnerių poreikius; palankiai vertina EIVT ir Komisijos pastangas plėsti pilietinės visuomenės informavimą ir į šią veiklą įtraukti privatųjį sektorių ir skatina šias institucijas imtis daugiau veiksmų šiuo požiūriu; pabrėžia, kad būtina užtikrinti nepriklausomos pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimą, įskaitant neregistruotas žmogaus teisių grupes ir žmogaus teisių gynėjus, ir apgailestauja dėl to, kad ypač tais atvejais, kai dialogas ir paramos skyrimas vykdomi per vyriausybės kontroliuojamas agentūras, tam trukdoma arba dėmesys sutelkiamas tik į vyriausybę remiančias organizacijas; laikosi nuomonės, kad ES turėtų sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą, skiriamą mažesnėms ir vietos PVO, įskaitant socialinius partnerius, ir supaprastinti paraiškų teikimo procesus bei sutelkti dėmesį į vietos PVO; nurodo, kad vietos pilietinės visuomenės dialogo dalyviai mano, jog ES pagrindinį dėmesį skiria didelėms tarptautinėms PVO; ragina ES investuoti daugiau išteklių, skatinant vietos PVO pajėgumų stiprinimą ir sudarant palankesnes sąlygas tvirtesnėms partnerystėms tarp vietos PVO ir didelių tarptautinių PVO, taip pat gerinant socialinių partnerių gebėjimus palaikyti socialinį dialogą su vyriausybe, atsižvelgiant į atsakomybės vietos lygmeniu didinimą;

26. ragina EIVT aktyviau keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su moterų vaidmeniu visuomeniniame gyvenime;

27. pabrėžia, kad moterų dalyvavimas ir įgalėjimas Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių viešojoje, politinėje, ekonominėje ir kultūrinėje srityse yra esminis stabilumo, taikos ir ekonominės gerovės stiprinimo ilguoju laikotarpiu veiksnys; pabrėžia, kad šalyse, kuriose Arabų pavasaris lėmė tebevykstantį konfliktą, moterų dalyvavimas taikos kūrimo ir tarpininkavimo procesuose yra nepaprastai svarbus siekiant atkurti nesmurtingą visuomenę; mano, kad, norint tai pasiekti, ypač svarbu, remiant PVO, užtikrinti galimybes moterims gauti išsilavinimą ir lyčių lygybę;

28. pabrėžia, kad stiprinant vietos institucijas prisidedama prie demokratijos ir teisinės valstybės principų sklaidos; todėl ragina skatinti decentralizavimo procesą ir suteikti daugiau galių regionams plėtojant vietos savivaldą; skatina ir remia partnerystę su ES valstybėmis narėmis ir valstybių narių vietos institucijų vykdomus decentralizuoto bendradarbiavimo projektus, kuriais siekiama plėtoti savivaldybių ir regionų valdymą regiono šalyse;

29. primena, kad svarbu užtikrinti tinkamą ES pastangų ir pagalbos bei investicijų regione matomumą pasitelkiant tokias priemones, kaip didesnė strateginė komunikacija, viešoji diplomatija, žmonių tarpusavio ryšiai, kultūrinė diplomatija, bendradarbiavimas švietimo ir akademiniais klausimais, taip pat informavimo veikla Sąjungos vertybėms propaguoti; ypač ragina atkurti ES specialiojo įgaliotinio pietinėms Viduržemio jūros regiono šalims įgaliojimus, kad jis vadovautų ES bendradarbiavimui su regionu ir užtikrintų didesnę ES matomumą;

30. mano, kad, norint padidinti ES pajėgumą daryti politinę ir politikos įtaką ir skatinti, kad paramą gaunančios šalys prisiimtų atsakomybę ir teiktų plataus masto paramą, kiekviena ES delegacija turėtų numatyti reguliarias konsultacijas su ekspertais ir PVO atstovais ir, visų pirma, įkurti aukšto lygio patariamąsias tarybas, kurios atspindėtų socialinę, ekonominę ir politinę atitinkamos šalies įvairovę ir kurias sudarytų atitinkamos šalies ekonomikos, žiniasklaidos, kultūros ir akademinės sričių, pilietinės visuomenės atstovai ir žinomiausi jaunimo lyderiai, taip pat socialiniai partneriai ir pagrindiniai žmogaus teisių gynėjai ir kurios teiktų informaciją, susijusią su ES parengtais politikos prioritetais ir politikos struktūra;

31. yra įsitikinęs, kad ES veiksmai regione pirmiausia turėtų būti orientuoti į jaunimą taikant tarpsektorinį požiūrį; ragina į visas Sąjungos politikos priemones Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione integruoti jaunimo politikos priemones; mano, kad būtina parengti ilgalaikius sprendimus, kurie atitiktų jaunimo užimtumo problemas mastą, ir pabrėžia deramo darbo vietų, verslininkystės ir savarankiško darbo galimybių skatinimo svarbą; atsižvelgdamas į tai siūlo, kad kiekviena ES delegacija įkurtų neformalias jaunimo valdybas, kurias sudarytų jauni politikos, ekonomikos, žiniasklaidos, kultūros ir socialinės srities ir PVO lyderiai, siekiant, kad jie prisidėtų ir patartų rengiant politikos prioritetus, stiprintų ES politikos pajėgumą daryti poveikį šalyje ir įtvirtintų papildomą atsakomybės elementą politinių pasirinkimų srityje; ragina Europos politines partijas ir ekspertų grupes aktyviau dalyvauti mainuose su aktyviu Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių vietos jaunimu, siekiant skatinti jų įgalėjimą, mokymą ir gebėjimų stiprinimą, kad jie galėtų dalyvauti vietos rinkimuose ir tapti naujais teigiamų pokyčių veikėjais savo atitinkamose šalyse;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

32. ragina ES padėti partneriams įveikti tokias pagrindines radikalizacijos priežastis, kaip skurdas, nedarbas, socialinė ir politinė atskirtis ir visuomenės nepajėgumas tenkinti žmonių poreikius bei kurti galimybes jaunimui, tvirčiau bendradarbiaujant su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regionu ir didžiausią dėmesį skiriant žmonėms, ypač jaunimui; ragina ES remti jaunimo galimybes užsiimti verslu, pvz., skatinant ir remiant investicijas į startuolius; mano, kad su regionu susijusiais ES veiksmais turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys įtraukiam ekonominiams ir socialiniams vystymuisi, siekiant skatinti darbo vietų kūrimą ir jaunimo įsidarbinimo galimybes, teikti mokymą, kuris būtų geriau pritaikytas prie darbo rinkos, ir vykdyti darbo teisių reformas, taip pat reformas, kuriomis siekiama sukurti tvirtas visuotines socialinės apsaugos sistemas, ypač daug dėmesio skiriant pažeidžiamiausioms grupėms; ragina ES daugiau išteklių skirti veiksams, kuriais siekiama pagerinti prieigą visiems prie tokių kokybiškų pagrindinių paslaugų, kaip švietimas ir sveikatos priežiūra, ir dėti daugiau pastangų siekiant išplėsti socialinį dialogą, taip pat skatinti teisėkūros reformas, susijusias su asociacijų, taikių susirinkimų ir saviraiškos laisvėmis bei spaudos laisve, kovoti su korupcija ir užtikrinti galimybes naudotis ištekliais bei informacija, nes tai – pagrindiniai stabilumo ir atviros, dinamiškos ir atsparios visuomenės veiksniai;

33. yra labai susirūpinęs dėl to, kad regione didėja įtampa; smerkia tai, kad religiniais skirtumais naudojama kaip priemonė siekiant kurstyti politines krizes ir religinius karus;

34. ragina ES tvirtai remti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių kovą su religinio radikalėjimo, kuris daro ypač didelį poveikį darbo neturintiems jaunuoliams, grėsmėmis;

35. mano, kad reikia nustatyti mechanizmus siekiant nutraukti terorizmo finansavimą per lengvatinių mokesčių subjektus, apimančius valstybes ir finansų įstaigas, ir nutraukti prekybą ginklais, taip pat energijos išteklių ir žaliavų pirkimą bei pardavimą, teikiančius naudą teroristinėms grupuotėms;

36. atkreipia dėmesį į klimato kaitos, dykumėjimo ir vandens trūkumo problemas, kurios daro didelę įtaką regionui; todėl ragina ES ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono politikos formuotojus ir visus kitus subjektus stiprinti bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, įskaitant vietas valdžios institucijas ir PVO, energetinio saugumo srityje, skatinant atsinaujinančiųjų išteklių ir tvarios energijos plėtrą ir remiant energijos vartojimo efektyvumo tikslus, siekiant prisidėti prie Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo; atkreipia dėmesį į regiono galimybę daryti pažangą energetikos pertvarkos srityje, daugiau naudojantis atsinaujinančiais energijos ištekliais, kurie daugelyje Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių turi didelį ekonominį potencialą; atkreipia dėmesį į tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo galimybes, kurias gali suteikti minėti veiksmai, taip pat regioninio bendradarbiavimo energetikos ir klimato kaitos klausimais galimybes; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad neseniai rytinėje Viduržemio jūros dalyje atrasti gamtinių dujų ištekliai gali būti naudingi visoms susijusioms šalims;

37. atkreipia dėmesį į tai, kad privačiojo sektoriaus atvėrimas ir tolesnis ekonomikos diferencijavimas gali būti naudingi kuriant labai reikalingas darbo vietas regione, visų pirma jaunimui ir moterims; palankiai vertina teigiamus turizmo sektoriaus atsigavimo požymius regione, pripažįsta didelį jo potencialą skatinant tvarų augimą ir įsidarbinimo galimybes ir ragina ES ypatingą dėmesį ir paramą skirti sritims, kuriose susiduriama su infrastruktūros ir (arba) saugumo iššūkiais; ragina ES padidinti savo paramą šalims, kurios yra labiau pasiryžusios siekti demokratizacijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, pasinaudojant visomis turimomis prieinamomis finansinėmis priemonėmis, pradedant makrofinansine pagalba, Europos kaimynystės priemone ir baigiant Europos išorės investicijų planu, taip pat būsima Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemone (KPTBP);

38. primena, kad būtina labiau išnaudoti iš esmės nepanaudotą regiono privačiojo sektoriaus inovacijų ir dinamiškumo potencialą; ragina ES šiuo atžvilgiu aktyviau vykdyti dialogą ir teikti finansinę bei techninę pagalbą; pritaria tokioms iniciatyvoms kaip iniciatyva „Startup Europe Mediterranean“ (SEMED), kuria siekiama apibrėžti ir sukurti startuolių, investuotojų, universitetų, mokslinių tyrimų įstaigų ir politikos formuotojų tinklą abipus Viduržemio jūros, nes tai būtų esminis žingsnis siekiant skatinti bendradarbiavimą inovacijų, darbo vietų kūrimo ir tvaraus ekonomikos augimo srityse;

39. pabrėžia, kad svarbu susieti visas reformas ir investicijas, taip pat ES veiksmus regiono atžvilgiu su DVT pasiekimu ir darnaus vystymosi apskritai užtikrinimu;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

40. primena apie parlamentinės diplomatijos ir reguliarių dvišalių tarpparlamentinių posėdžių, kuriuos Parlamentas rengia su savo pietinių kaimyninių šalių partneriais, kaip priemonės dalytis patirtimi ir puoselėti tarpusavio supratimą, pridėtinę vertę; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į jungtinių parlamentinių komitetų kaip unikalios priemonės svarbą formuojant bendrą plataus užmojo ES ir artimiausių jos partnerių politiką; skatina ES nacionalinius parlamentus rengti dvišalius tarpparlamentinius posėdžius EKP sistemoje; dar kartą pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu tam tikrą vaidmenį gali atlikti nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento politinės partijos; mano, kad Europos Parlamento, ES nacionalinių parlamentų ir pietinių kaimyninių šalių parlamentų dialogas galėtų suteikti labai puikią galimybę puoselėti pietinių kaimyninių šalių regioninį dialogą ir bendradarbiavimą; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į tai, kad Viduržemio jūros sąjungos parlamentinė asamblėja galėtų atlikti svarbų vaidmenį, nes joje galėtų būti suaktyvinta regioninė integracija ir šios organizacijos plataus užmojo politinė ir ekonominė darbotvarkė; atkreipia dėmesį į tai, kad Viduržemio jūros sąjungos parlamentinė asamblėja ir Viduržemio jūros šalių parlamentinė asamblėja iš dalies sutampa; laikosi nuomonės, kad Viduržemio jūros sąjungos parlamentinė asamblėja turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį regioninėje Viduržemio jūros sąjungos sistemoje, užtikrinant Viduržemio jūros sąjungos veiklos skaidrumą ir parlamentinę kontrolę, ypač Viduržemio jūros sąjungos vykdomų projektų atbeju;

41. pabrėžia, kad moterys gali būti galingos taikos skatintojos ir stiprintojos, svarbios konfliktų sprendimo ir stabilizavimo procesuose, ir atkreipia dėmesį į itin svarbų moterų vaidmenį užkertant kelią radikalizacijai ir kovojant su smurtiniu ekstremizmu bei terorizmu; primena, kad moterų dalyvavimas visais sprendimų priėmimo lygmenimis, rengiant ir įgyvendinant šias strategijas, padeda užtikrinti įvairių politikos priemonių ir programų veiksmingumą bei tvarumą; ragina Komisiją ir valstybes nares remti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono moteris bei organizacijas, kurios gina ir propaguoja jų teises; pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę nekludomai kreiptis į teismą ir taikyti pereinamojo laikotarpio teisingumo sistemą, daugiausia dėmesio skiriant nuo su konfliktais susijusio seksualinio smurto nukentėjusioms moterims;

42. pakartoja Viduržemio jūros sąjungos parlamentinės asamblėjos raginimą remti Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių projektą, susijusį su lyčių nelygybe, į jį įtraukiant moterų atstovavimo nacionaliniuose ir regionų parlamentuose bei vietos institucijose procentinės dalies analizę; mano, kad šios parlamentinės asamblėjos Moterų teisių komitetui, taip pat Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui turėtų būti kasmet teikiama informacija apie lyčių nelygybės rodiklius Europos ir Viduržemio jūros regione;

43. primena, kad pagrindinės teisės ir ES išorės veiksmų pagrindiniai principai apima moterų teises, moterų įgalėjimą, lyčių lygybę, vaikų teises, religijos ar tikėjimo laisvę ir etninių ir religinių mažumų bei pažeidžiamų grupių, įskaitant neigaliuosius ir LGBTQI asmenis, teisę į nediskriminavimą;

44. ragina sustiprinti EKP lyčių lygybės ir moterų teisių aspektą, laikantis Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (LLVP II) prioritetų; teigiamai vertina kai kuriose šalyse pastaruoju metu patvirtintas reformas, susijusias su tokiais klausimais kaip prievartautojo atleidimas nuo bausmės, jei veda savo auką, smurtas prieš moteris ir paveldėjimo teisės; ragina užtikrinti griežtą tokių teisės aktų vykdymą; tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad, apskritai, moterų padėtis nepagerėjo daugelyje šalių, kuriose vyko Arabų pavasaris; pabrėžia, kad moterų dalyvavimas ir įgalėjimas regiono šalių viešojoje, politinėje, ekonominėje ir kultūrinėje srityse yra pagrindinis stabilumo, taikos ir ekonominės gerovės stiprinimo ilguoju laikotarpiu veiksnys; mano, kad, siekiant šio tikslo, nepaprastai svarbu užtikrinti moterims galimybes gauti išsilavinimą; be to, yra susirūpinęs dėl to, kad moterų dalyvavimas regiono darbo rinkoje yra vienas iš žemiausių pasaulyje, o tai lemia socialinę atskirtį, taip pat didelius nuostolius visai ekonomikai; pabrėžia, kad svarbu šį klausimą spręsti kaip tvaraus ekonominio augimo ir socialinės sanglaudos esminį aspektą; taip pat pažymi, kad moterų teisių gynėjai patiria savavališką įkalinimą, teisminį priekabiavimą, šmeižto kampanijas ir bauginimą;

45. smerkia plačiai paplitusį LGBTI asmenų ir LGBTI teisių gynėjų persekiojimą visame Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione, įskaitant teisminį persekiojimą, kankinimą, fizinius išpuolius ir šmeižto kampanijas; ragina Komisiją, Europos Parlamentą ir valstybes nares, bendradarbiaujant su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalimis, aktyviai ir nuosekliai ginti žmogaus teisių nedalomumą, įskaitant LGBTQI teises, ir pabrėžti, kad šių teisių turi būti laikomasi visoje valstybės veikloje ir teisės aktuose;

46. ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalis aktyviai prisidėti kovojant su visų formų smurtu prieš moteris; ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalis pasirašyti ir ratifikuoti Stambulo konvenciją – priemonę, kuria sudaromos sąlygos kovoti su smurtu prieš moteris ir mergaites, įskaitant smurtą šeimoje ir moterų lyties organų žalą; visų pirma ragina šalis, kurios dar to nepadarė, persvarstyti savo teisės aktų nuostatas ir įtraukti formuluotes, susijusias su smurtu dėl lyties bei nusikaltimais dėl garbės, ir nustatyti, kad grasinimai vykdyti tokius veiksmus būtų laikomi nusikaltimu, ir numatyti griežtesnes bausmes už visus tokios rūšies nusikaltimus;

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

47. primygtinai ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalis įgyvendinti Pekino veiksmų planą, kad moterų galimybės gauti išsilavinimą ir sveikatos paslaugas būtų užtikrintos kaip žmogaus teisės, įskaitant galimybę naudotis savanoriško šeimos planavimo ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis ir teisėmis, pavyzdžiui, gauti nemokamų kontraceptinių priemonių, pasidaryti saugų ir legalų abortą, užtikrinti mergaičių ir berniukų teisę į lytinį švietimą ir švietimą santykių klausimais;

48. yra susirūpinęs dėl apribojimų naudotis viešosiomis sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis, kurie visų pirma taikomi moterims ir mergaitėms kaimo vietovėse;

49. primygtinai ragina visas šias šalis ratifikuoti Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW) ir panaikinti visas esamas išlygas dėl jos; primygtinai ragina šias šalis imtis tinkamų priemonių moterų ir vyrų lygybei visuomenėje stiprinti, pavyzdžiui, kartu su moterų organizacijomis ir kitais pilietinės visuomenės veikėjais patvirtinant nacionalinius veiksmų planus, į kuriuos būtų įtrauktos veiksmingos lyčių lygybės užtikrinimo priemonės;

50. mano, kad ES turėtų parengti visapusiškesnį metodą siekiant padėti įgyvendinti švietimo reformas šalyse partnerėse ir skirti atitinkamus išteklius bei programas ankstyvajam ugdymui, įskaitant ikimokyklinį ugdymą, taip pat nuo labai jauno amžiaus užtikrinti kompetencijų ir įgūdžių, įskaitant skaitmeninius įgūdžius, vystymą, tinkamą profesinį rengimą ir mokymą ir verslininkystės ugdymo programas, kritinį mąstymą ir plačiosios visuomenės socialinio sąmoningumo ugdymą; pabrėžia kokybiško išsilavinimo kaip priemonės, įgalinančios jaunas žmones ir stiprinančios socialinę sanglaudą, teikimo svarbą;

51. palankiai vertina Viduržemio jūros sąjungos sekretoriato parengtas programas, pvz., programą „Med4Jobs“, kuriomis Viduržemio jūros regiono šalių jaunimui ir moterims siekiama suteikti daugiau įsidarbinimo galimybių; ragina Viduržemio jūros sąjungos valstybes nares nurodyti savo sekretoriatui daugiau dėmesio skirti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių ekonominiams ir socialiniams vystymuisi, siekiant prisidėti prie pereinamojo proceso konsolidavimo, ypatingą dėmesį skiriant moterims ir mergaitėms;

52. dar kartą ragina Komisiją imtis veiksmų atsižvelgiant į Parlamento pasiūlymą sukurti plataus užmojo Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Erasmus“, kuri būtų atskirta nuo programos „Erasmus+“, skiriant jai atskirą finansavimą ir numatant jai plataus užmojo aprėptį bei išteklius, dėmesį skiriant ne tik pradinio, vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo pakopoms, bet ir profesiniam rengimui ir mokymui; pakartoja, kad investicijos į jaunimą bus tvirtas pagrindas užtikrinant ilgalaikį atsparumą ir gerovę regione; ragina Komisiją ir Parlamentą padidinti Europos Sąjungos lankytojų programos aprėptį ir dalyvavimo joje galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti jaunimui ir moterims politinėms lyderėms; be to, ragina ES remti reformas siekiant modernizuoti šių šalių švietimo sistemas;

53. primena, kad pritaria akademinio ir profesinio mokymo programų finansavimui, siekiant užtikrinti, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalyse būtų daug profesinius įgūdžius turinčių žmonių, taip pat tokiems veiksmams kaip „Erasmus+“ profesinio rengimo ir mokymo (PRM) judumo chartija, kurią reikėtų kuo labiau išplėsti aprėpiant visas Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalis, pasitelkiant tokias lanksčias ir nuolat besivystančias priemones kaip judumo partnerystės;

54. dar kartą griežtai smerkia visus žiaurumus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įvykdytus per konfliktą, visų pirma kuriuos įvykdė B. Assado režimo pajėgos, taip pat remiant jo sąjungininkams, ir į JT sąrašą įtrauktos teroristinės organizacijos; nepaprastai apgailestauja dėl žlugusių daugkartinių regioninių ir tarptautinių mėginimų nutraukti karą ir primygtinai ragina iš naujo imtis intensyvaus visuotinio bendradarbiavimo, kad būtų rastas taikus ir ilgalaikis konflikto sprendimas; pabrėžia, kad neturėtų būti toleruojami baisūs nusikaltimai, įvykdyti Sirijoje, ir jų vykdytojai turėtų būti nubausti; pakartoja savo raginimą atlikti nepriklausomą, nešališką, išsamų ir patikimą tyrimą ir patraukti atsakingus asmenis baudžiamojon atsakomybėn, ir remia Tarptautinio, nešališko ir nepriklausomo mechanizmo (IIIM) dėl įvykdytų tarptautinių nusikaltimų Sirijos Arabų Respublikoje nuo 2012 m. kovo mėn. veiklą; taip pat ragina remti PVO ir NVO, kurios renka ir padeda išsaugoti žmogaus teisių ir humanitarinės teisės pažeidimų įrodymus;

55. apgailestauja, kad po 2015 m. atliktos EKP peržiūros tik vienoje 2017 m. gegužės 18 d. Europos kaimynystės politikos peržiūros rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje (JOIN(2017)0018) buvo įvertinti įvykiai kaimynystėje regioniniu lygmeniu, nepaisant 2015 m. komunikate dėl EKP peržiūros nurodyto įsipareigojimo be konkrečiai šaliai skirtų ataskaitų teikti reguliarias ataskaitas kaimynystės lygmeniu, įskaitant informaciją apie pagrindines laisves, teisinę valstybę,

2019 m. kovo 27 d., trečiadienis

lyčių lygybę ir žmogaus teisių klausimus; ragina į šalių ir regioniniu lygmeniu teikiamas ataskaitas įtraukti atitinkamą ES ir valstybių narių politikos rezultatų analizę ir poveikio žmogaus teisėms vertinimus;

56. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliojotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai.
